

[Clausager.]

sket, Handelsprisen, ved man, at mange Handeler sker paa et Grundlag, der økonomisk set ikke er fuldt forsvarligt: man køber en mindre Jordplet til Afrunding af sin Jord, og man giver mere for en Familiegaard eller for en Gaard paa et bestemt Sted. Det maa skæres fra.

Det er klart, at der maa være den Forskel mellem Jordvurderingen og Handelsprisen, og der maa vist ogsaa være det af en anden Grund, thi man kan vist ogsaa forlange med Rette, at den Sum, vi skal svare Skat efter gennem en Aarrække, selv en kort, maa ligge saadan, at der ikke er stor Fare for, at vi kommer over Handelsprisen til Tider paa Grund af Krusningerne paa Overfladen, Prissvingningerne.

Det rimer sig meget godt med, at vi slet ikke sætter vore Husdyr til den Pris, de er værd i Handel og Vandel — det er endda med Landsoverskatteraadets naadige Billigelse, som tillader, at man sætter en Ko til 200 Kr., er det vist. Og nu vil jeg gerne spørge: hvem vil af med en Ko for 200 Kr.?

Den Pris, vi svarer Skat af, er ikke Handelsprisen. At nogle bliver forargede over, at Jordværdien ikke i Virkeligheden er Prisen, giver jeg ikke ret meget for, det kan man gøre, men i Praksis har det ingen Steder hjemme.

Jeg nærer ingen Tvivl om, at disse Bestemmelser, den tvungne Afstaaelse og Afstaaelsen til Underpris — det var værre i Fjor, det er ikke nær saa slemt i Aar, en Indrømmelse af, at det var meget galt i Fjor — jeg nærer ingen Tvivl om, at disse Bestemmelser er grundlovsstridige.

Man beraaber sig paa Almenvellet. Grundloven siger, at ingen er pligtig at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det, og i alle Tilfælde mod fuld Erstatning. Almenvellet maa kræve det. Men er det ikke Almenvellet, der kræver Udstykning? siger man. Det kunde vi snakke om, selv om jeg tvivler paa det. Men saa maa det i alt Fald gælde alle; Almenvellet kan ikke være over dig og mig, men ikke over de andre, det er umuligt.

Det er det første, og, som det ærede Medlem Hr. Holstein saa træffende sagde i Gaar: Almenvellet kan ikke kræve, at man skal tage fra Privatmand Sørensen og give til Privatmand Petersen, det er umuligt. Men det værste er, at nogle er fri. Jeg har aldrig set, naar vi skal ekspropriere Jord i Almenvellets Navn til Havne, Baner eller lignende, at man saa kører udenom Husmændene, man kører over dem som

over andre, de er under Almenvellet. Men her er nogle fri, det husker vi fra i Fjor, og de er bedst tilpas.

Den højtærede Landbrugsminister mener jo sikkert ikke, at der er saa meget i det Spørgsmaal. Jeg er af den Mening, at han har fremsat et grundlovsstridigt Forslag. Det kan lyde haardt, men det er min fulde Overbevisning, at Landbrugsministeren søger at bryde Grundloven. Det er ikke klogt; det er altid uklogt, vil jeg mene, for en Rigsdag at vedtage Love, der kører lige paa Kanten af det lovlige.

Det er aldrig heldigt, naar Rigsdagens Afgørelser skal for Højesteret. Jeg føler mig forvissat om, at hvis man eksproprierer i Almenvellets Navn fra en Mand, tager fra ham og giver til en anden Privatmand til Underpris, vilde det, hvis Sagen kom for Højesteret, blive underkendt som grundlovsstridigt, selv om vi havde offentlig Votering.

Jeg maa derfor sige, at jeg her har den dybeste Mistillid til Landbrugsministerens Førerskab paa Jordlovgivningens Omraade. Jeg er i saa Henseende i fuldstændig Uoverensstemmelse med det ærede Medlem Hr. Andreasen (Forsinge), der til sagde Landbrugsministeren Huldskab og Troskab i sin Finanslovtale. Det synes jeg er noget af det bedste, jeg har hørt. Hvis ærede Medlemmer har Lyst til at læse, staar det Sp. 753:

„Lad mig slutte, som jeg begyndte, med at sige, at den højtærede Landbrugsminister skal have Tak for hans Stilling til det danske Landbrug. Vi har fuldstændig Tillid til den højtærede Landbrugsminister i den Tid, der kommer“. Det kan ikke være bedre. Han faar det for Tid og Evighed, den Tid, der kommer. Det er en meget underdanig Hyldest, næsten paa Højde med, at de slesvigske Hertuger hyldede de danske Konger med stor Ærbødighed og Troskab. Jeg kan ikke gøre det, jeg kan ikke andet end udtale min store Misbilligelse af denne Lovgivning, og det maa være forstaaeligt, at vi maa sætte os imod den af alle vore Kræfter.

Paa et Punkt holder man særlig stærkt paa Ekspropriationen. Jeg var ved et Møde i Fjor Vidne til, at en socialdemokratisk Folketingsmand — jeg behøver ikke at nævne Navnet, det er ikke nødvendigt, det vil vist ikke blive benægtet — sagde: skal vi endelig slippe Ekspropriationen i det væsentlige, saa lad os beholde den til de indeklemte Husmænd; kan vi gøre den Handel, da lader det sig høre, de kan mange Gange ikke faa Jord paa anden Maade.